

't Verwondert me, dat we er nog geen in de nabijheid gezien hebben, ze zijn hier vrij menigvuldig en een vorige keer heb ik op deze hoogte in 't bosch... als men van de duivel spreekt, trap je op zijn staart, zooals de boeren zeggen. Neen, dat is geen kraai, al krast hij er net zoo akelig op los, kijk maar goed toe, zijn bont pakje en zijn roode nek zijn best te zien; wat doet dat beest zenuwachtig, hij vliegt van de eene lork in de andere. Wat een helsch gekrijsch, 't is of hij ons schrik wil aanjagen; nu hakt hij weer een oogenblik in die tak, dat de splinters vliegen en dan weer draait hij weer als dol om die borke stam heen. Ik ken de gewoonten van de bonte specht niet genoeg, om het met zekerheid te durven zeggen, maar ik geloof toch dat deze rare snaak een nest met jongen hier in een van die boomen heeft.

Laten we doorloopen en het dier van zijn angst verlossen. Zie je wel, nu we uit het gezicht zijn, houdt hij op met krassen.

Nog een kwartiertje door de dennen, dan breng ik u weer op een mooi plekje bij de beek. Als we dadelijk links af sloegen, waren we in honderd pas'er bij, maar daar ligt het water zoo diep, dat het in de donkere engte nauwelijks te zien is; de toegang is door 't struikgewas ook verre van gemakkelijk en het afdalen naar de helling van de beek is een halsbrekende toer.

Hoe ik zooeven dadelijk zag, dat de boomen waar de specht omheen vloog lorken waren? Ik wou dat alle planten zoo gemakkelijk te onderscheiden waren als onze coniferen. Breek en-passant maar een takje af van de verschillende naaldboomen, die hier door elkaar wassen. We hebben hier een volledige collectie van de inlandsche soorten. We zullen voor tijdverdrijf dan nog eens vergelijken.

Ja, dat zijn de drie: spar, pijn of grove den en fijne-den, die we al kennen; neem nu maar dit lorketakje er bij.

Geen vergissen meer mogelijk wel? De lorkenaalden komen bij een heel bosje te gelijk uit het hout.

Nu is er nog één pijnsoort in de buurt, die we nog niet ontmoet hebben; maar straks zal ik er u een enkele wijzen, het kost ons maar een kleine omweg. U hebt stellig wel een gravure of een oleographie gezien, Napels voorstellende? Op de voorgrond van elk gezicht op die stad is een pijn te zien, een lange, kale rechte stam, met een platte breede kroon van sierlijk gebogen takken en blauwgroene naalden; zoo'n strandpijn schijnt er niet bij gemist te kunnen worden.

Ziezo. Hier hebt ge hem, onze pinus pinaster; er moeten nog meer boomen van deze soort in 't bosch voorkomen, maar ik weet niet, waar ze staan.

Konden we nu maar een twijgje machtig worden; de onderste takken zijn niet te bereiken. Wacht, deze afgevallen twijg met verdroogde naalden kan ook wel dienst doen. Dat het ook een pijn is, ziet ge dadelijk aan de naalden, die twee aan twee uit de schors komen, maar bij deze soort zijn ze minstens dubbel zoo lang, wel een decimeter, als 't niet meer is.

Door middel van de naalden kunt ge nu gemakkelijk de spar, de den, de grove den of pijn, de strandpijn, en de lork van elkaar onderscheiden. Weet ge zeker met welke van de vijf ge te doen hebt; let dan ook op de verschillen tusschen de vruchten, de appels of kegels; een pijnappel en een sparappel lijken maar heel weinig op elkaar. Wijd er deze zomer uw aandacht maar eens aan, als ge dan voor de tweede keer een vacantie in de hooge bosschen van ons land doorbrengt, ziet ge nog meer verschil tusschen een den en een spar dan tusschen een eik en een beuk.

E. Hs.

(Wordt vervolgd).

De Hermelijnvliender.

In aflevering 5 van *De Levende Natuur* vraagt de heer B. Stoffel nadere bijzonderheden omtrent een zonderlinge, kokon, die hij vroeger eens gevonden heeft en die de gedaante van een halve notedop had. Die kokon is vervaardigd door de rups van de groote hermelijnvliender (*Harpyia vinula*), een onzer merkwaardigste insekten.

De vliender legt zijn eitjes meestal op populieren, ook veel op wilgen en een enkele maal op lindes. De rupsen, die zich in Juni, Juli en Augustus ontwikkelen, behooren tot de vreemdste en fraaiste van ons land. Ze hebben verscheidene middelen om behouden te blijven in de strijd om 't bestaan.

1. Kleur. In Juni vormt de klaterpopulier (*Populus tremula*), waarop de rupst 't meest aangetroffen wordt, nog veel jonge bladeren, die zoo teer zijn, dat bij stevige wind de randen en toppen er van omkrullen en bruinachtig zwart worden. Juist diezelfde kleur hebben de jonge

rupsjes, die dikwijls aan de bladranden zitten te eten en die de insectenetende vogels dan ook ongetwijfeld voor verdroogde bladtopen zullen aanzien.

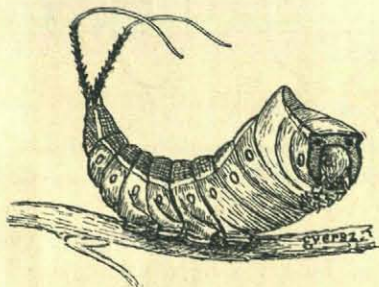
Na de eerste vervelling is 't rupsje zoo groot geworden, dat 't op die manier toch niet langer aan de blik zijner vijanden kan ontsnappen. 't Tweede huidje is anders gekleurd dan 't eerste; 't is fraai appelgroen, ongeveer als een jong populierblad. Drie deelen hebben echter dezelfde bruinzwarte kleur behouden: de kop, twee hooge knobbels op zij achter de kop (de schouders zou ik ze haast noemen) en een groote ruitvormige vlek op de rug. Vooral deze laatste bootst een omgekruld bladrandje in kleur en vorm goed na en 't is bij deze rupsjes, die de eerste vervelling ondergaan hebben, dat ik tot de ontdekking van deze Mimicry ben gekomen. Bij een wandeling door een populierenlaan werd ik eerst meer dan eens zelf de dupe van 't bedrog.

Is de rups volwassen, dan is de kleur weer anders. 't Diertje is dan bijna 7 cM. lang en zeer dik, ongeschikt dus om voor verdroogd bladrandje te spelen. 't Is bijna geheel groen, 't fraaiste groen, dat zich denken laat. De vroegere ruitvormige vlek is witachtig groen met een melkwitte zoom. De voorkant der „schouders” is wijnrood, vandaar de naam „vinula.” Elke schouder vertoont een zwarte punt. De kop is lichtbruin.

2. Lichaamsvorm. De volwassen rups kan zulk een schrikwekkende en dreigende houding aannemen dat zelfs de mensch aarzelt om 't dier op te nemen.

In de eerste plaats mist 't de naschuivers (2 laatste pooten), waardoor 't achterste deel des lichaams niet op de grond rust, maar eenigszins is opgeheven. 't Eindigt achterwaarts vrij dun en in 2 staartjes (vandaar de

Rups van de Hermelijnvlieder
(*Harpyia vinula*).

Duitsche naam Gabelschwanz en de Hollandsche Gaffelstaart). In rust liggen die staartjes horizontaal en tegen elkaar, maar tegt men 't dier, dan richten ze zich op, ze wijken uiteen en nu blijkt elk staartje een hol buisje te zijn, waaruit snel een helroode draad schiet, die zich over de rug kromt, als om die te beschermen. Waarschijnlijk een middel tegen wespen.

Evenals de achterhelft des lichaams is ook de voorhelft dreigend opgeheven, doordat de rups zelden op de borstpooten steunt. Aan de voorpunt der ruitvormige vlek is

't lichaam 't hoogst. Daar verheft zich een soort van Mont Blanc, waarvan twee verheven bergruggen naar twee lagere toppen (de schouders) loopen. Tusschen die bergruggen ligt een plateau, dat naar de kop afhelt.

Daarbij komt nu nog, dat de twee roode vlekken met hun zwart puntje aan een paar groote oogen doen denken en dat de kop in de borstsegmenten zoo grimmig is teruggetrokken, dat men wanen zou, een verschrikkelijk monster voor zich te hebben. Een insektenetende vogel ziet er stellig een of ander gevaarlijk reptiel in.

Nog is de reeks der verdedigingsmiddelen niet ten einde. In 't eerste borstsegment bevindt zich aan de onderzij achter de kop een dwarspleet, waaruit 't diertje een scherpe vloeistof op zijn aanvaller kan spuiten.

Is de rups volwassen, dan kruipt ze langs de takken naar de stam en zoekt er een veilig hoekje tusschen de plooiën van de schors.

Daar bijt ze kleine stukjes uit, die ze met haar spinsel tot een kokon metselt, welke in vorm, grootte, kleur en hardheid veel overeenkomst met een notedop heeft. Die notedop zit met de opening tegen de stam aangeplakt en valt op de bruine schors weinig in 't oog door zijn bruine kleur.

De pop, die er zeer gewoon uitziet, overwintert. In Mei en Juni komen de vlinders uit; ze boren door de harde kokon heen en vliegen s'avonds en 's nachts rond, om voedsel te zoeken en om te zorgen voor de instandhouding der soort. De fraaie vlinder is grijs van kleur; de vleugels zijn vol zwarte zigzaglijnen. Op 't borststuk ziet men 3 rijen zwarte vlekjes op witte grond, waarom men deze vlinder hermelijnvlinder heeft genoemd.

In Europa komen nog 6 andere soorten van 't geslacht *Harpyia* voor.

L. J. G. EVERSZ JR.

Insecten Verzamelen.

II.

Het waren niet enkel de vlinders, wier schoon mij „tot roof lokte”, ook de andere insecten werden mij al spoedig een welkome buit, vooral toen ik eens het werk van Snellen van Vollenhoven over „De Gelede Dieren van Nederland” ten geschenke had gekregen. 't Is waar, bij de eerste kennismaking viel dat boek mij wel wat tegen. Ik had gedacht, dat het heel onderhoudend zou zijn, zoo'n werk over al die mooie dieren, maar dat kwam anders uit: heele bladzijden worden ingenomen door beschrijvingen van vorm en kleur. Ook beviel het mij niet erg, dat de insecten werden aangediend als *Strangalia armata*, *Leptura rubrotestacea*, *Grammoptera ruficornis* enz.; het scheen de intieme kennismaking geheel in den weg te staan. Dan leek het mij ook niet bijzonder, dat niet alle Nederlandsche insecten er in beschreven stonden: ik had gehoopt, van ieder diertje, dat ik zou vangen, te kunnen naslaan, hoe het heette, hoe het leefde en zoo meer.

Maar vrij spoedig leerde ik andere en matiger eischen stellen en kwam Van Vollenhoven in de gunst. Wat verukten mij die fraaie steendrukplaten! Het was juist een boek om iemand verlangend te maken naar zoo'n wonderlijken *Geotrupes typhaeus*, zoo'n fraaien *Astynomus aedilis* zoo'n nijldigen *Gryllotalpa vulgaris*. Voor het eerst kreeg ik een denkbeeld van den rijkdom der insectenwereld. Meer dan duizend inlandsche keversoorten — thans zijn er ongeveer 3000 bekend — en wespen, vliegen en vlinders naar rato, het was of de schepping wel tien-, twintig-, vijftig maal zoo groot werd! En als ik dan, misschien op een vervelenden, regenachtigen winterdag, las: „Dit diertje leeft onder boomschors”, „Dit kevertje wordt veel op waterplanten aangetroffen”, „Dit insect vindt men in de duinen”, dan begon ik erg te verlangen naar het schoone jaargetij en ik nam mij voor, om in den aanstaanden zomer een heelen schat van die verborgen levende schoon-